

AKADEMIK LITSEYLARDA UMUMTA'LIM FANLARINING O'RNI

Muallif: Raxmatullayeva Gulnoz Yusupovna

Annotatsiya:

Ushbu maqolada akademik litseylarda umumta'lim fanlarining o'quv-tarbiya jarayonidagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim talablariga mos ravishda, umumta'lim fanlari nafaqat akademik bilimlar berishda, balki o'quvchilarning ilmiy tafakkurini rivojlantirish, kasb tanlashga yo'naltirish va ijtimoiy faolligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Maqolada umumta'lim fanlarining integrativ yondashuvlar asosida o'qitilishi, fanlararo bog'liqlikni mustahkamlash va o'quvchilarning mustaqil fikrlashini shakllantirishdagi o'rni yoritiladi.

Kalit so'zlar:

akademik litsey, umumta'lim fanlari, ta'lim sifati, integratsiya, fanlararo aloqadorlik, ilmiy tafakkur, innovatsion yondashuv.

Kirish

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim tizimining har bir bo'g'ini yangicha yondashuv asosida tashkil etilmoqda. Xususan, akademik litseylar – oliy ta'lim muassasalariga tayyorlov bosqichi sifatida – umumta'lim fanlarining chuqurlashtirilgan va tizimli ravishda o'qitilishini talab etadi. Umumta'lim fanlari orqali o'quvchilarda nazariy bilimlar bazasi shakllantirilib, ularning ilmiy dunyoqarashi kengaytiriladi.

Asosiy qism

1. Umumta'lim fanlarining mazmun-mohiyati

Akademik litseyda o'qitiladigan umumta'lim fanlari (matematika, fizika, biologiya, kimyo, tarix, ona tili va adabiyoti, xorijiy til va boshqalar) – bu

o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladigan asosiy bilim manbalaridir. Bu fanlar orqali o'quvchilarning:

analitik fikrlashi,

ijodiy yondashuvi,

muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalari,

fanlararo bog'liqlikni tushunishi shakllanadi.

2. Umumta'lim fanlarining integratsion o'rni

Hozirgi ta'lim jarayonida fanlararo yondashuv (integratsiya) muhim ahamiyatga ega. Masalan, biologiya va kimyo fanlarining birgalikda o'qitilishi orqali tibbiyot sohasiga qiziqqan o'quvchilar uchun zarur tayyorgarlik yaratiladi. Shu bilan birga, matematika va informatika fanlari integratsiyasi muhandislik yo'nalishlariga qadam qo'yish istagidagi o'quvchilar uchun mustahkam poydevor bo'lib xizmat qiladi.

3. Umumta'lim fanlari va kasbga yo'naltirish

Umumta'lim fanlari o'quvchilarga nafaqat bilim, balki o'ziga xos kasbiy qiziqishlarni aniqlash imkoniyatini ham beradi. Litsey bosqichida o'quvchilar fanlarni chuqur o'rganish orqali o'z yo'nalishini aniqlab, kelajakdagi kasbini ongli ravishda tanlaydi.

4. Innovatsion pedagogik texnologiyalarning roli

Umumta'lim fanlarini samarali o'qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanish (AKT, interaktiv usullar, STEAM yondashuvi) ta'lim sifatini oshiradi. Shu orqali o'quvchilar o'z bilimlarini nafaqat nazariy, balki amaliy shakllarda ham mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xulosa

Akademik litseylarda umumta'lim fanlari o'quvchilarning har tomonlama kamol topishida asosiy omillardan biridir. Ularning to'g'ri tashkil etilishi,

zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida olib borilishi, ta'lim sifatining oshishi bilan bevosita bog'liq. Shuningdek, umumta'lim fanlari orqali o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatda yechim topish, fanlararo tahlil qilish ko'nikmalari shakllanadi. Shu boisdan ham, umumta'lim fanlariga e'tiborni kuchaytirish – ta'lim islohotlarining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi PQ–4884-son qarori. “Akademik litseylar faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida”.
3. Tohirova M., Raxmonov B. Pedagogik texnologiyalar asoslari. – T.: TDPU, 2021.
4. Yuldashev S. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari. – T.: Fan, 2020.
5. Xolboev O. Akademik litseylarda ta'lim sifati va fanlararo integratsiya muammolari. // “Ta'lim va Innovatsiya” jurnali, 2022, №3.